

Jaarverslag 2010

Stichting Seniorenacademie Brabant

HOVO BRABANT
SENIORENACADEMIE

	Inhoudsopgave	1
1.	Terugblik	2
2.	Het onderwijs	3
	2.1 Cursusaanbod	
	2.1.1. Aantallen	
	2.1.2 Variatie	
	2.2 Docenten	
	2.2.1 Aantal en herkomst docenten	
	2.2.2 Docentenbijeenkomst	
	2.3 Leslocaties	
	2.4 Evaluaties	
3.	Bestuur en organisatie	6
	3.1 Missie	
	3.2 Organogram	
	3.2.1 Bestuur	
	3.2.2 Bureau	
	3.2.3 Programmaraad	
	3.2.4 Sed Vitae	
4.	Financieel overzicht	10
	4.1 Balans per 31 december 2010	
	4.2 Exploitatierekening 2010	
5.	PR en voorlichting	11
	5.1 Brochures en Website	
	5.2 Media	
	5.3 Info-beurzen	
6.	Externe samenwerking	13
	6.1 HOVO Nederland	
	6.2 Instellingen en culturele organisaties in Brabant	
7.	Vooruitblik	14
	Bijlage 1 Cursusaanbod 2006 - 2010	
	Bijlage 2 Cursistenaantallen 2006 - 2010	
	Bijlage 3 Docenten 2010	

1. Terugblik

Uiteraard was 2010 een memorabel jaar vanwege het 4de Lustrum. Op 4 november vierden we ons 20-jarig bestaan met een interessante studiedag op de Universiteit van Tilburg. Er zijn in totaal 315 mensen die dag aanwezig geweest waarvan 270 betalende deelnemers. Er zat een goede vaart in het afwisselende programma met een prettige mix tussen serieuze inhoud en aangename presentaties.

Verder was de Zomeracademie een succes en een niet meer weg te denken onderdeel van ons cursusprogramma, evenals de Winteracademie. Het aantal cursusdeelnemers was in 2010 ietsje hoger dan in 2009, waarmee een stabiel beeld ontstaat.

Financieel is 2010 met een lichte positief resultaat uit onderneming afgesloten. De stichting is financieel gezond en kan deze middelen goed gebruiken voor het verder realiseren van haar statutaire doelstelling.

De samenwerking met en tussen de dragende instellingen voor hoger onderwijs in Brabant binnen het bestuur van de stichting Seniorenacademie was motiverend en aangenaam. Dankzij dit stevige draagvlak kan de stichting optimaal opereren en zich verder ontwikkelen.

Korrie van Helvert
Directeur HOVO Brabant Seniorenacademie

Afbeelding: Publiek tijdens Lustrumviering

2. Het onderwijs

2.1 Cursusaanbod

2.1.1 Aantallen

In 2010 is er weer een breed cursusaanbod gerealiseerd. Over heel 2010 zijn er 99 cursussen aangeboden, waarvan er 73 zijn doorgegaan (uitval = 26%). Met in totaal 1899 deelnemers betekent dit gemiddeld 26 deelnemers in een cursus. Dit is gelijk aan 2009. Het uitvalpercentage van cursussen in 2010 (26%) is lager dan in 2009 (28%). In bijlage 1 is een overzicht gegeven van aangeboden en gegeven cursussen en de bezettingsgraad ervan over 2006 t/m 2010 per semester in winter en zomer. In bijlage 2 is te zien hoe het aantal inschrijvingen in 2010 zich verhoudt tot dat in de afgelopen 4 jaar.

2.1.2 Variatie

In 2010 heeft het aanbod van kortlopende intensieve winter- en zomercursussen zich gestabiliseerd ten opzichte van 2009. Ook de belangstelling voor deze intensieve cursussen was stabiel en vormt inmiddels een stabiel aandeel in ons cursusaanbod en de cursusopbrengsten.

Wat betreft de spreiding over de wetenschapsgebieden / thema's in 2010 zien we ten opzichte van 2009 een sterke toename in Sociale wetenschappen en een sterke afname in geschiedenis. Het aantal cursussen natuurwetenschappen/techniek blijft laag maar is stabiel.

Vakgebied	2008	2009	2010
Kunst- en cultuurgeschiedenis	28	27	23
Filosofie	18	16	15
Muziek(geschiedenis)	13	11	13
Geschiedenis	5	9	4
Multidisciplinair	3	9	5
Taal en Letteren	6	9	10
Godsdienstwetenschappen	7	9	8
Sociale wetenschappen	7	6	12
Politieke wetenschappen	3	4	3
Natuurwetenschappen	5	3	4
Recht en economie	5	1	2
Totaal	100	104	99

2.2 Docenten

De docenten zijn de spil waaromheen de Stichting zijn werkzaamheden uitvoert en missie realiseert. Veel energie is ook in 2010 weer gestoken in het werven en contracteren van goede en nieuwe docenten. Daartoe staan met name de volgende wegen open die allen worden benut:

- het onderhouden en stabiliseren van de bestaande relaties met actieve docenten die hun verdiensten voor de Stichting hebben getoond;
- het aanschrijven en persoonlijk benaderen van docenten die middels publicaties of lezingen een aansprekende bijdrage zouden kunnen leveren;

- het binnen de betrokken instellingen zoeken naar docenten en onderwerpen die een goede aanvulling zijn op het programma van de Stichting;
 - uit de publiciteit naar voren komende specialisten op een actueel gebied benaderen met het verzoek een (beperkte) bijdrage te leveren aan het programma;
 - het screenen en eventueel benaderen van docenten die zich in een open sollicitatie aandienen bij de Stichting.
- Welk van deze wegen ook bewandeld wordt, het dient met zorgvuldigheid en kritisch te gebeuren.

2.2.1 Aantal en herkomst docenten

In 2010 hebben voor de Seniorenacademie in totaal 47 docenten (al dan niet in samenwerking met een andere docent) een of meerdere cursussen ontwikkeld en aangeboden. Van deze docenten waren 5 nieuwe docenten (10%) die voor het eerst een cursus bij HOVO Brabant verzorgden. Van alle docenten zijn of waren er 14 verbonden aan een van de dragende instellingen voor hoger onderwijs in Brabant. Met bijna 30% van de cursusdocenten zijn de instellingen dus zichtbaar in de docentbezetting van HOVO Brabant. In bijlage 3 is een volledig overzicht te vinden van alle docenten en gastdocenten in 2010.

2.2.2 Docenten-bijeenkomst

Op 22 januari 2010 vond de traditionele nieuwjaarsbijeenkomst voor docenten plaats in Tilburg. De bijeenkomst werd bezocht door 21 docenten en een lid van de programmaraad. Centraal onderwerp van deze bijeenkomst was:

`Ontmoetingen`

De opzet was een "Dating"ronde met veel wisselingen in de samenstelling van de tafelgroepjes. Het was de bedoeling dat docenten met een groot deel van de aanwezigen persoonlijk konden kennismaken en eventueel netwerken. De gespreksrondes aan de hand van stellingen, verliepen zeer geanimeerd en achteraf waren de deelnemende docenten zeer positief over deze actieve opzet van de bijeenkomst. Het samenzijn werd afgesloten met een gezamenlijk lunchbuffet en na afloop stond er voor de deelnemers een aardigheidje klaar als dank voor hun aanwezigheid en inbreng.

2.3 Leslocaties

's-Hertogenbosch en Breda

In 2010 zijn er grote verbouwingswerkzaamheden geweest bij Avans. In 's-Hertogenbosch was er daardoor een lokaalgebrek, maar uiteindelijk zijn de cursussen van HOVO wel ingeroosterd. Het had wel tot gevolg dat we erg veel lokaalwisselingen hadden en in noodgebouwen les moesten geven.

In Breda was er geluidsoverlast van de werkzaamheden van renovatiewerkzaamheden en waren er parkeerproblemen. De lokalen waar HOVO werd ingeroosterd waren in het oude gebouw waarvan de uitstraling en kwaliteit van de apparatuur en verduistering te wensen over liet.

In beide lesplaatsen leidde deze omstandigheden tot (ernstige) klachten en een van de cursussen in Breda werd door de docent na enige weken

afgebroken omdat hij weigerde verder in de gegeven omstandigheden door te gaan. Aangezien er binnen Avans geen alternatief en goed lokaal beschikbaar bleek, is er extern een ruimte gehuurd om dit probleem op te lossen.

Tilburg

De wijze van roostering op de Universiteit van Tilburg is gewijzigd. Het was even aanpassen, maar het heeft verder geen problemen opgeleverd. De cursisten waren zeer te spreken over het TIAS-gebouw, de faciliteiten daar sluiten prima aan op onze doelgroep en worden zeer gewaardeerd.

Eindhoven

In verband met zwangerschapsverlof van de locatiemanager zijn er wat problemen geweest met de ICT. Haar taken waren niet goed overgedragen, waardoor het HOVO-account was vervallen. Dit is na signalering z.s.m. opgelost, maar heeft wel voor klachten gezorgd.

2.4 Evaluaties

In 2010 zijn weer alle cursussen schriftelijk geëvalueerd en besproken met het bestuur van de vriendenkring Sed Vitae. De resultaten worden ook ter kennis gebracht aan de programmaraad en het bestuur van de stichting. De volgende tabel geeft een overzicht van de gemiddelden over de cursussen in 2010:

	VJR10	ZC10	NJR10
Responsepercentage	70%	83%	56%
Voldeed de cursus aan de verwachtingen?	8,1	8,4	7,9
Deskundigheid van de docent?	9,1	8,8	8,5
Collegepresentatie door de docent?	8,3	8,4	8,0
Waardering cursusruimte/leslocatie?	7,2	8,1	7,5
Totaalwaardering van de cursus?	7,8	7,9	7,9

De vragen zijn gewaardeerd op een schaal van 1 - 10. De zomeracademie is altijd op de Universiteit van Tilburg.

Al met al mag geconcludeerd worden dat de deelnemers het cursusaanbod in 2010 weer in hoge mate hebben gewaardeerd. Met name over de deskundigheid van de docenten en de manier van college geven door de docenten waren de deelnemers uitermate positief.

3. Bestuur en organisatie

3.1 Missie

In al zijn handelen, stelt de Stichting Seniorenacademie Brabant de volgende missie centraal:

Personen vanaf ongeveer 50 jaar de gelegenheid bieden om (hernieuwd) kennis te maken met het hoger onderwijs door het volgen van cursussen en zich zo te oriënteren op wetenschapsgebieden waar hun interesse naar uitgaat.

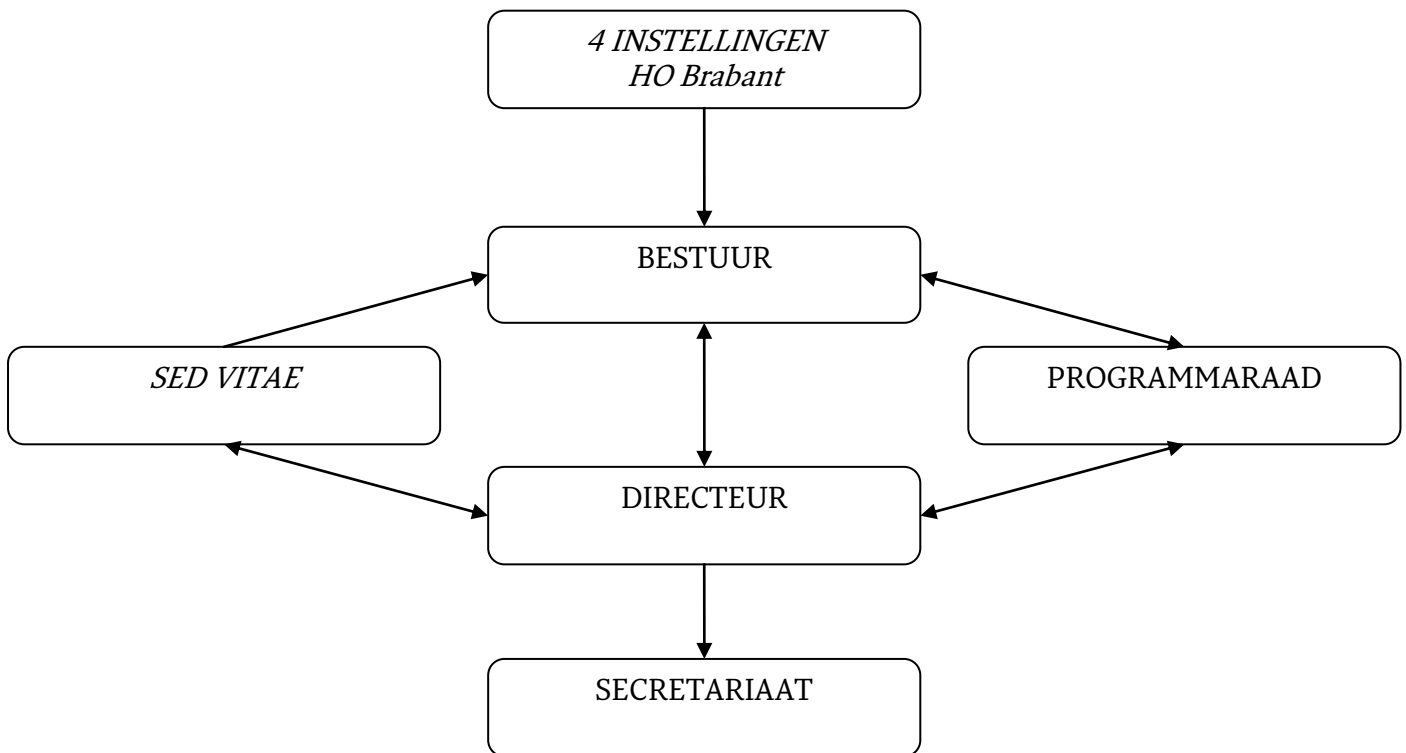
De stichting voert deze missie uit door het organiseren van Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) in geheel Noord-Brabant.

Er wordt daartoe een organisatie in stand gehouden die de volgende hoofdtaken ten uitvoer legt:

- het zoeken van ervaren en goede docenten die t.b.v. de Stichting SAB cursussen ontwikkelen en uitvoeren op het niveau van het Hoger Onderwijs met, wat betreft de aanbidding/didactiek, inachtneming van de specifieke leerstijlen van de doelgroep;
- het systematisch uitvoeren van cursusevaluaties in het kader van de kwaliteitsborging en het rapporteren van de uitkomsten daarvan aan de docent;
- het inwinnen van advies betreffende de kwaliteit en variatie van het cursusaanbod bij de programmaraad door het bestuur ingesteld;
- het onderhandelen met de instellingen voor Hoger Onderwijs in Brabant wat betreft de lokalen waarin de cursussen gegeven worden en de audiovisuele ondersteuning die daarvoor noodzakelijk is;
- het uitgeven van een brochure waarin het cursusaanbod wordt gepresenteerd, evenals het verspreiden daarvan door geheel Brabant;
- het zorg dragen voor een zorgvuldige administratieve verwerking van de inschrijvingen en het voeren van een adequate financiële administratie, evenals het afleggen van verantwoording in dezen aan het bestuur van de stichting.

Deze taken worden uitgevoerd zonder winstoogmerk en met waarborg voor de continuïteit van de dienstverlening. Hierbij spelen de vier grote instellingen voor Hoger Onderwijs in Brabant: Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en de Technische Universiteit Eindhoven, een dragende en constituerende rol waardoor HOVO Brabant gezien kan worden als een bijzondere vorm van hoger onderwijs in Brabant.

3.2 Organogram

3.2.1 Bestuur

Het bestuur treedt op als bestuurder en werkgever. Het bestuur van de Stichting Seniorenacademie Brabant (SAB) wordt gevormd door bestuurders van de participerende instellingen voor hoger onderwijs en door de voorzitter van het bestuur van Sed Vitae (de Vriendenkring van de SAB). Per 31 december 2010 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

- mw. drs. M.M.J. Kamsma MBA/MBI, Lid College van Bestuur Avans Hogeschool (voorzitter);
- mevr. drs. W. de Koning, Lid College van Bestuur van Fontys Hogescholen (penningmeester);
- prof. dr. P. Eijlander, Rector Magnificus van de Universiteit van Tilburg (lid);
- prof. dr. ir. C.J. van Duijn, Rector Magnificus Technische Universiteit Eindhoven (lid);
- de heer F.A.J.M. van den Broek, Voorzitter van Sed Vitae, de vrienden van de Seniorenacademie Brabant (lid).

Prof. dr. ir. C.J. van Duijn liet zich in 2010 tijdens de bestuursvergaderingen vertegenwoordigen door mr. drs. B.C. Donders, coördinator instellingsbeleid van de TU/e.

Het bestuur is in 2010 driemaal bijeen geweest: op 15 april, 24 juni en 25 november. Naast de reglementaire bestuurstaken zoals vaststelling van de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening waren punten van aandacht:

bespreekpunten in de programmaraad en de aanbevelingen die richting de directeur zijn gedaan. Dit jaarlijks overleg vond voor de vierde maal plaats en alle partijen zijn van mening dat deze jaarlijkse uitwisseling tussen programmaraad en bestuur uitermate zinvol en interessant is.

3.2.4 Sed Vitae

Sed Vitae behartigt de belangen van de cursisten en fungeert als aanspreekpunt in zaken de cursisten betreffende. In het kader van de kwaliteitsbewaking neemt (een delegatie van) het bestuur van Sed Vitae kennis van de uitkomsten van de cursusevaluaties (2 x per jaar) en bespreekt deze met de directeur. Daarnaast biedt Sed Vitae praktische ondersteuning bij PR-activiteiten. Er is regelmatig overleg geweest tussen leden van het bestuur van Sed Vitae en de directeur om lopende zaken en beleidsvoornemens te bespreken (16 maart en 5 oktober) .

Verder levert de directeur een vaste bijdrage aan “SV Nieuws” het ledenblad van Sed Vitae zodat de leden van de vriendenkring op de hoogte blijven van ontwikkelingen binnen HOVO Brabant Seniorenacademie.

Op de ALV van Sed Vitae op 19 maart 2010 sprak de directeur de aanwezige leden toe en gaf hen de gelegenheid vragen te stellen over (het beleid van) HOVO Brabant.

Afbeelding: College Leergang Architectuur

4. Financieel overzicht

4.1 Balans per 31 december 2010

Het positieve saldo 2010, zie hieronder, wordt aan het eigen vermogen toegevoegd, dat daarmee ultimo 2010 uitkomt op € 459.132,-

4.2 Exploitatierkening 2010

Opbrengsten

Cursusgelden	€ 361.340,-
Strategische subsidies	€ 3.740,-
Totaal	€ 365.080,-

Kosten

Directe cursuskosten	€ 132.463,-
Loonkosten	€ 138.931,-
Brochurekosten en PR	€ 33.973,-
Overige kosten (huur, kantoor)	€ 55.108,-
Totaal	€ 360.475,-

Resultaat activiteiten € 4.605,-

Financieel resultaat uit vermogen € 20.202,-

Eindresultaat 2010 € 24.807,-

5. PR en voorlichting

5.1 Brochures en Website

Om ons volledige cursusaanbod op een informatieve en aantrekkelijke wijze breed onder de aandacht te brengen, zijn er in 2010 weer een voorjaars- en een najaarsbrochure uitgebracht in een oplage van 4.000 respectievelijk 5.000. Om ons nieuwe zomerprogramma aantrekkelijk te presenteren is er in 2010 een aparte zomerbrochure op A5-formaat gedrukt in een oplage van 2.500. Er werden 1.012 stuks rechtstreeks naar belangstellenden en organisatie gezonden en de rest op aanvraag.

Behalve directe verzending naar ruim 2.598 (VJR10) respectievelijk 2.570 (NJR10) huisadressen worden de brochures ook over alle bibliotheken in Brabant verspreid en verder in gemeentelijke informatiecentra e.d. Uiteraard wordt de brochure verder op telefonische aanvraag of via de mail, toegezonden.

In de cursusbrochure van najaar 2010 hebben Theaters Tilburg ($\frac{1}{2}$ pagina) en SeleXYZ (1 pagina) geadverteerd. In voorjaar 2010 was geen van de benaderde instellingen bereid te adverteren. We blijven ons op dit punt inspannen.

5.2 Media

Bij het verschijnen van een nieuwe brochure, gaat er 3 x per jaar een groot aantal persberichten via de mail de deur uit naar de verschillende edities van het Brabants Dagblad, naar BN de Stem (West-Brabant) en naar vele huis-aan-huisbladen in alle regio's in Brabant. Deze algemene mailronde wordt gevolgd door een 2^e ronde waarin expliciet aandacht wordt besteed aan bepaalde cursussen waar nog extra inschrijvingen wenselijk en mogelijk zijn.

In 2010 is er regelmatig extra publiciteit gegeven aan individuele cursussen. Zo verscheen voorjaar 2010 een specifiek bericht op de pagina Geestelijk Leven van de Tilburgse Koerier over de cursussen levensbeschouwing en Boeddhisme in Tilburg. Gezondheidscentra rondom Tilburg werden geattendeerd op een cursus Psychologie en Gezondheid. Op de kabelkrant van Breda verscheen 4 weken lang ieder uur een algemeen berichtje over HOVO Brabant in Breda. In het najaar kregen de cursussen van Erik Borgman "Alle dingen nieuw" (Tilburg) en Anton Wessels "Vincent van Gogh en de kunst van het leven" (Eindhoven) extra publiciteit. Uiteraard zijn vooraf aan en na afloop van de lustrumviering persberichten daarover naar de lokale kranten verzonden.

We kunnen het effect van deze mailrondes/ persberichten moeilijk controleren, maar uit de aanvragen via de telefoon merken we regelmatig dat berichten worden geplaatst en nieuwe cursisten opleveren. In 2010 is er incidenteel tegen verlaagd tarief een betaalde advertentie geplaatst (onderwijsbijlage weekblad Goirles Belang, Seniorenwijzer en de museumkrant van het Noord-Brabants museum). In de regel beperkt de PR zich tot free publicity.

Vraag de gratis brochure aan

☎ 013-4668119

✉ info@hovobrabant.nl

www.hovobrabant.nl

Afbeelding: Advertentie seniorenwijzer

5.3 Info-beurzen

HOVO Brabant was mede in de persoon van dhr. van Loosbroek (cursist) en prof. Hugo Roos (HOVO docent) zichtbaar op de Seniorenbeurs te Rijen op 1 oktober 2010. Er waren 900 bezoekers. Ongeveer 200 daarvan zijn bij onze stand geweest. 90% daarvan kende HOVO niet. 10% kende het wel en volgt of volgde in het verleden cursussen. De meesten volgen cursussen in Breda en Tilburg. Een enkeling volgde cursussen elders in Nederland.

5.4 Internet

Uiteraard proberen we steeds vaker en beter zichtbaar te zijn op het internet. Op de volgende sites was in 2010 ons cursusaanbod in te zien of was heel eenvoudig door te klikken naar onze website:

Overkoepelende organisatie:

HOVO Nederland (<http://www.hovo-nederland.org/>)

Cursuszoekmachines:

LeukeCursus.nl (<http://www.leukecursus.nl/>)

Courseclick (<http://www.courseclick.nl/>)

Cursus Wijzer (<http://www.cursus-wijzer.com/>)

Lokale websites:

DigiCity (<http://tilburg.digicity.nl/>)

Brochure / Magazine – publisher:

Isuu (<http://issuu.com/>)

Dragende instellingen:

www.uvt.nl

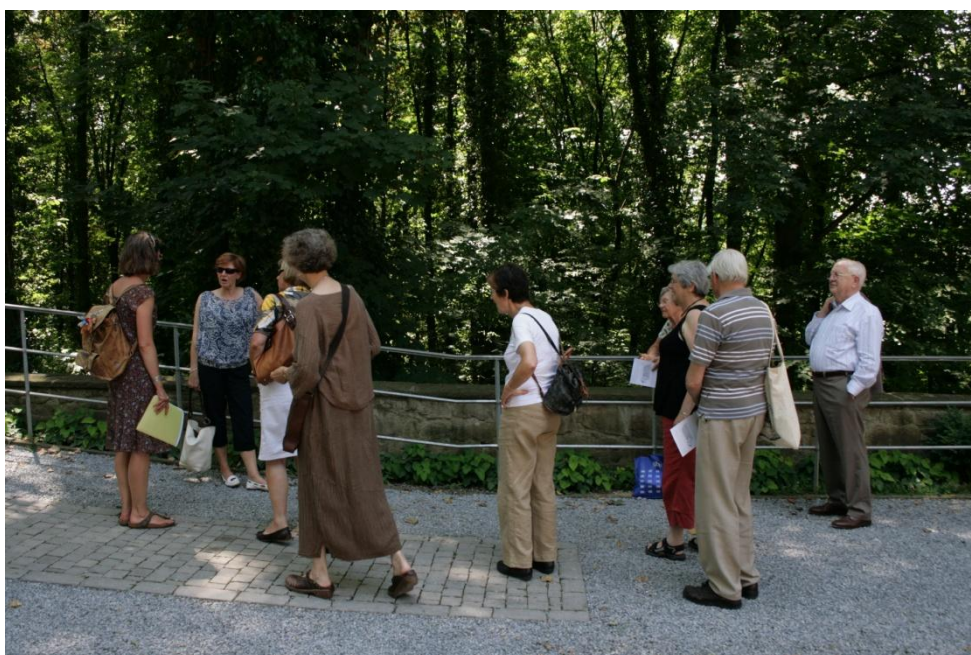
6. Externe samenwerking

6.1 HOVO Nederland

In 2010 is het landelijk coördinatorenoverleg van HOVO Nederland verschillende malen in Utrecht bijeen geweest. De directeur bezocht alle bijeenkomsten die plaatsvonden op 9 februari, 18 mei (tevens een algemene ledenvergadering) en 11 november. Tijdens de vergadering op 11 november is de directeur Korrie van Helvert per 1 januari 2011 gekozen tot voorzitter van het landelijk overleg en lid van het landelijk bestuur van HOVO Nederland. Het landelijk overleg is vooral van belang vanuit strategische overwegingen (welke zijn de landelijke trends?), praktische overwegingen (bedrijfsmatige tips en informatie over kwaliteitsbewaking, btw e.d.) en HOVO Nederland kan een rol spelen in het verhogen van de bekendheid van HOVO in het algemeen en bij het ministerie in het bijzonder.

6.2 Instellingen en culturele organisaties

Het streven is erop gericht om HOVO binnen Brabant en de Brabantse steden duidelijker een gezicht te geven. Samenwerking met andere educatieve en culturele instellingen en verenigingen vormt daar een zichtbaar onderdeel van. Het opbouwen van een extern netwerk kost relatief veel tijd (bezoeken van bijeenkomsten, maken van afspraken, deelnemen aan activiteiten van anderen) en de effecten zijn vaak pas op termijn zichtbaar. In 2010 is in samenwerking met de Stichting Bach Cantates Tilburg een serie van 3 inleidingen gerealiseerd op de Universiteit van Tilburg op de vrijdagmiddag voorafgaand aan de uitvoering van enkele Bachcantates op zondagmiddag in de Heikese Kerk in Tilburg. Verder is de samenwerking met de stichting Huis van Horus uit Amsterdam voortgezet. Zij bieden ieder semester een hoogwaardige cursus over het oude Egypte aan. In najaar 2010 werd de cursus "Fair and Green deal" aangeboden in samenwerking met de Alliantie Fair and Green deal in Utrecht.

Afbeelding: Excursie zomercursus Kunst, cultuur en natuur in Wuppertal

7. Vooruitblik

In 2011 zal de stichting zich, naast haar gebruikelijke activiteiten vooral bezinnen op haar kwaliteit en activiteitsaanbod. In 2011 worden alle belangrijke stakeholders (docenten, cursisten, medewerkers, bestuur, programmaraad) uitgenodigd een SWOT-analyse te maken van HOVO Brabant anno 2011 (sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen). Met de uitkomsten daarvan, die in juli in het bestuur zullen worden besproken, zal een aantal speerpunten van beleid voor de komende jaren worden gekozen en vastgesteld.

Hoewel de stichting Seniorenacademie in deze economisch moeilijke tijd redelijk stabiel blijkt te kunnen doorgaan, zijn er in de omgeving wel degelijk ontwikkelingen die om aandacht en actie vragen. Maar ook kansen die beter benut kunnen en moeten worden.

Verder zal in 2011 uiteraard al het mogelijke worden ingezet om de uit de evaluaties steeds weer blijkende hoge waardering voor onze cursussen vast te houden en knelpunten met betrekking tot leslocaties verder uit de weg te ruimen.

Afbeelding: Voordracht Paul Juffermans tijdens Lustrumviering

Bijlage 1

Cursusaanbod voorjaar en najaar 2006-2010

Seizoen	Aantal aangeboden cursussen	Aantal uitgevoerde cursussen	Uitval	Gemiddelde aantal cursisten per cursus	Hoogste / Laagste aantal cursisten
2006V	43	31	28%	25	83 / 9
2006N	48	36	25%	27	64 / 10
2007V	42	33	21%	22	56 / 9
2007N	44	35	20 %	26	61 / 8
2008V	46	35	24%	24	61 / 13
2008N	45	37	18%	27	51 / 14
2009V	47	33	30%	25	80 / 13
2009N	47	36	23%	25	47 / 13
2010V	42	30	29%	26	53 / 10
2010N	46	35	24%	27	74 / 14

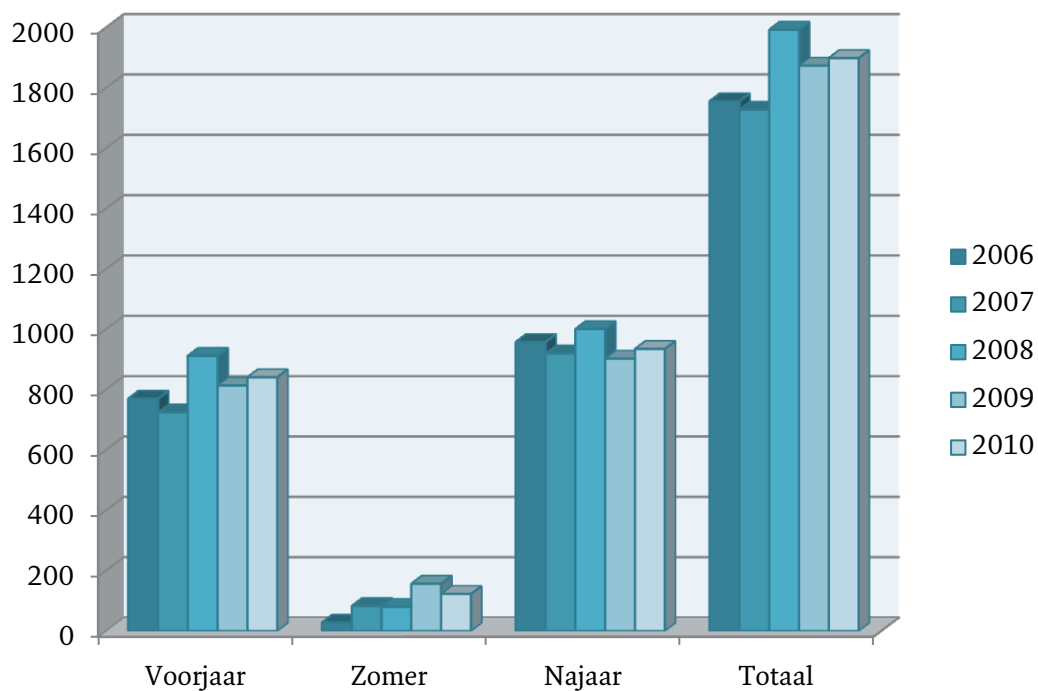
Cursusaanbod zomer en winter 2006-2010

Seizoen	Aantal aangeboden cursussen	Aantal uitgevoerde cursussen	Uitval	Gemiddelde aantal cursisten per cursus	Hoogste / Laagste aantal cursisten
2006 Z	1	1	0%	28	28 / 28
2007 Z	4	4	0%	21	15 / 34
2008W	3	3	0%	27	20 / 31
2008Z	6	4	33%	20	29 / 14
2009W	4	2	50%	38	36 / 40
2009Z	6	5	17%	31	21 / 45
2010W	4	3	25%	25	28 / 19
2010Z	7	5	29%	25	34 / 12

Bijlage 2

Ontwikkeling Cursistenaantallen 2006 - 2010

Cursusjaar	Cursisten voorjaar	Cursisten zomer	Cursisten najaar	Totaal
2006	770	28	958	1756
2007	725	83	920	1728
2008	912	80	1001	1993
2009	814	157	903	1874
2010	841	123	935	1899

Figuur 1: meerjarenontwikkeling aantal cursisten

Bijlage 3

Docenten 2010 (in alfabetische volgorde)

Reguliere docenten		
Naam docent	Nieuwe docent in 2010	verbonden (geweest) aan een van de betrokken HO-instellingen
A. Angelou	X	
Drs. A. d' Ansembourg		
Drs. T.Boon - Corthals		Fontys
Prof. dr. E.P.N.M. Borgman	X	UvT
Dr. J.Briels		
Prof. Dr. C.H.M Brunia		UvT
Dr. S. Bugter		
Drs. N.Canters		Fontys
Prof. J. Claes		
Prof. S.W. Couwenberg		
Dr. L. Donckers		
Drs. A. Doveren - Kersten MA		
H. van Drunen		
Drs. F. Eijkman		Fontys
Drs. A. Elshout		Avans
Prof. dr. W. van Ewijk	X	
Mr. Drs. J.J. Franken		Fontys
Dr. J. van Gorkom	X	UvT
M.L. van den Heuvel - Weyermans		UvT
Prof.dr. J.A.R.A.M van Hooff		
Prof. Dr. P. Houben		
Drs. F. Houweling		
Dr. S. van Ijsel		
Drs. F. Jansen		
Dr. P. Juffermans		
A. van Kalmthout		
Drs. A. Kamp		
Drs. J. Lambert - Avis		
Dr. J. van Oudheusden		
Drs. L. den Oudsten		
Drs. E.J. Ouweneel		
Drs. M. van Reijen		Avans
dr. J. Schulten		KMA
Drs. J. van Sleeuwen		
Dr. P. Slurink		
Prof. K. Steenbrink		

Prof. dr. R. van Uytven		
Dr. T. Vink		
J.Waarts		
Drs. H. Wanders		
Prof. dr. A. Wessels		
Drs. C. Westerink		Fontys
Prof. dr. M. van den Wijngaert		
Drs. W.H.M. Willemsen		Fontys
Drs. A. Wismeijer		UvT
M. Woerkum	X	Fontys
Dr. M. Zitman Het Huis van Horus en Mehen		

Gastdocenten 2010
A. Bangura
Prof. dr. M. Bekker
Drs. R. Bodelier
Ir. B. de Boer
W. Bosmans
Drs. R. Cuperus
Prof. dr. B. Goudzwaard
Drs. T. van Hees
Dr. K. van Helvert
Drs. C. Hogenhuis
Mr. drs. C. Homan
Drs. John Huige
Drs. J. Juffermans
Dr. L. Keune
Drs. D. Leurdijk
Dr. P. Metz
Dr. Y. Nyklicek
Prof. dr. H. Opschoor
Prof. dr. F. van Raaij
Mr. Drs. J.F. Schrijver
M. van der Stichele
N. Timmermans
Prof. dr. J.M.M. de Valk
K. Vendrik
Drs. M. Vossen
Dr. G. Witte-Rang

HOVO Brabant Seniorenacademie
Universiteit van Tilburg
Postbus 90153
5000 LE Tilburg
013 - 466 8119
info@hovobrabant.nl